

Deux Mondes (отъ 15 юлий, 15 август и 1 октомврий 1870 и тодина).

Въ Буюкъ-Кара-Керли, той видѣлъ, именно, „кръчма, напълнена съ османлии; тѣ се събиратъ тамъ отъ сутринята, и запушатъ чубуцитѣ и по цѣли часове прѣкарватъ въ най необикновено бездѣйствие, повече въ дремливо състояние, отколкото въ разбудено. За такава пълна лѣнота ний нѣмаме и по-нятие; само едното имъ вървение указва на дѣлбоката мързливостъ: тѣ тѣй си влякатъ по улицата чехлитѣ, като че имъ е мѫчино да си подигнатъ и краката. Чехлитѣ и чубуцитѣ сѫ вънкашни призица за западванието на оттоманитѣ“.

На равнините, които сега сѫ изгорѣли отъ слънцето, печални и пустинни до съвършенно оголвание, Дюмонъ срѣщаъ прѣкрасни мостове, скъпоцѣни остатки отъ прѣдишното могъщество на османлийтѣ. Къмъ тѣхъ не отивали никакви птици, и тий принадлѣжали къмъ XVI и XVII вѣкове, когато Румелия имала йоще постлани съ камъни птици.

Hafsa притежавала забѣлѣжителенъ ханъ съ многочисленни стаи за птиешественицитѣ. Сега всичко е развалено и хана е прѣвърнатъ въ каменоломня, отъ която вадятъ камъни за здания.

Въ Одринъ Дюмонъ изучилъ устройството на турската администрация. Областита или вилайета се управлява отъ валия; окрѣга или санджака — отъ мютесарифинъ; кантона или казаата се управлява отъ каймакаминъ, общината или нахията — отъ мидюринъ. Безредица въ управлението пълна, и никакви справки сѫ невъзможни, тѣй като всички забѣлѣжки се пишатъ въ книги, които се сгъзватъ и се хвърлятъ въ голѣми торби както доде. Такова първобитно управление би служило само за такова устройство, гдѣто прибѣгватъ къмъ писане твърдѣ на рѣдко. Но сега, какъ всичко това благоприятствова за всевъзможни притѣснения!

Правосъддието се достига само съ пари и това е естественно за всички. „Нѣма бакшишъ, нѣма и сѫдия“, казва грѣцката пословица.